

Hantering av grisar vid slakttransport (PigTraWel)

Detta projekt syftar till att undersöka interaktionen mellan djurtransportörer och slaktgrisarna som de hanterar vid lastning och avlastning. Genom att kartlägga olika drivningsmetoder och deras effekter på grisarna samt transportörernas hälsa och effektiviteten i arbetet vill vi på sikt bidra till att utveckla och förbättra både arbetsmiljö och djurvälstånd.

Grisar och människor liknar varandra på många sätt, både rent anatomiskt och vad gäller förmågan att lösa problem och lära sig saker. Grisar är också sedan länge ett av våra vanligaste produktionsdjur. Trots det uppstår problem när stora mängder djur ska hanteras med begränsade resurser. Ett studentarbete¹ visade att djurtransportörer använder mycket olika arbetsmetoder och att arbetet utförs under stor tidspress, vilket ligger till grund för det här projektet. Detta är exempel på antrozologisk forskning som studerar interaktionen mellan djur och människa.

Med ett tvärvetenskapligt angreppssätt som tar hänsyn till så många faktorer som möjligt vill vi undersöka vad som påverkar transportörerna och grisarna negativt. Därefter ska vi försöka hitta metoder att hantera och driva grisar som både kan förbättra transportörernas arbetssituation och grisarnas välfärd. Vi har avgränsat forskningsfrågorna till de djurtransportörer som kör grisar uppfödda för slakt i Sverige.

Vi vill studera:

- Om det finns arbetsmiljöproblem hos djurtransportörer som kör grisar i Sverige och vilka dessa problem i så fall är.
- Om det finns olika metoder för drivning av grisar vid lastning och avlastning för slakttransport och vad som ligger till grund för metoderna.
- Hur olika metoder vid lastning och avlastning av grisar för slakttransport påverkar deras välfärd.
- Hur olika metoder att driva grisarna påverkar transportörernas arbetseffektivitet och fysiska belastning.
- Om metoderna för lastning och avlastning förbättras av att transportörerna genomgår en kortare utbildning.

Under första projektåret (2018) ska två delstudier genomföras för att kartlägga nuläget. I *studie 1* ska vi undersöka arbetsmetoder, arbetsbelastning och arbetsmiljö genom en enkät bland djurtransportörer som kört slaktgrisar inom det senaste året. Med hjälp av enkäten hoppas vi kunna svara på vilka

¹ Bornhede, M, 2014. A comparison of transporters' paddle use when unloading pigs at slaughter. Studentarbete, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

problem som finns i arbetsmiljön. Vi vill också hitta eventuella underliggande faktorer som kan förklara de olika arbetsmetoderna.

Eftersom det kan vara svårt att veta hur väl enkätsvaren stämmer överens med verkligheten kommer vi i *studie 2* att följa 24-30 djurtransportörer under en arbetsdag då vi mäter arbetsbelastning och observerar arbetsmetoder, användning av drivredskap såsom paddel, grisarnas beteende och tidsåtgången vid lastningar och avlastningar på transportfordonet. Vi kommer också att behöva videofilma. Meningen är att vi så lite som möjligt ska störa transportörernas normala arbetsrutiner. Antalet studerade grisar beror på praktiska omständigheter men väntas överstiga 50 per lastning eller avlastning. De studerade transportörerna kommer också att besvara den nämnda enkäten.

Under andra projektåret (2019) ska vi i *studie 3* låta hälften av personerna som deltog i *studie 2* gå en kortare utbildning och praktisk träning i att driva grisar. Utbildningen blir en påbyggnad av den utbildning som alla svenska djurtransportörer måste genomgå för att erhålla kompetensbevis. Två månader efter utbildningen upprepas sedan samma mätningar och observationer som i *studie 2*. Effekten av utbildningen kommer därefter att utvärderas.

Under tredje projektåret (2020) kommer fokus att ligga på grisarna och deras reaktioner på två olika drivningsmetoder i ett kontrollerat experiment. Vi kommer att undersöka beteende och hjärtfrekvens före, under och efter att de på två olika sätt blivit drivna en given distans.

Projektet genomförs vid Institutionen för husdjurens miljö och hälsa (HMH), Sveriges lantbruksuniversitet i Skara. Det finansieras med bidrag från Forskningsrådet Formas. Vi som arbetar i projektet är:

- Lektor Maria Andersson, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa (HMH), SLU Skara (etologi, antrozoologi och pedagogik, doktorandhandledning, mottagare av forskningsbidrag från Formas).
- Lektor Jenny Yngvesson, HMH (etologi, antrozoologi och pedagogik, doktorandhandledning).
- Lektor Jan Hultgren, HMH (djurvälstånd och statistik, doktorandhandledning).
- Doktorand Sofia Wilhelmsson, HMH (löpande projektarbete).
- Ergonom Inger Arvidsson, Avdelningen för Arbets- och Miljömedicin, Lunds universitet (ergonomi och belastningsmätningar).
- Professor Paul Hemsworth, Animal welfare and behaviour, Universitetet i Melbourne, Australien (antrozoologi och djurhantering).
- Professor emeritus Bo Algers, HMH (djurvälstånd och branschkunskap).

Hör gärna av dig till Sofia Wilhelmsson om du har kommentarer eller frågor gällande projektet, telefon 072-452 38 29 eller 0511-672 55, e-post Sofia.Wilhelmsson@slu.se.

Besök gärna projekthemsidan <https://www.slu.se/institutioner/husdjurens-miljo-halsa/forskning/forskningsprojekt/lastning-och-avlastning-av-grisar-vid-transport-till-slakt/>.